

ZDANIA PYTAJĄCE OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE

ZDANIE PYTAJĄCE OGÓLNE zaczyna się zawsze od czasownika, w konkretnej osobie liczby pojedynczej lub mnogiej obojętnie jakiego czasu czyli od tzw. **ORZECZENIA**.

ORZECZENIEM może być tylko taki czasownik, który jest odmieniony przez konkretną osobę liczby pojedynczej lub mnogiej obojętnie jakiego czasu.

ORZECZENIEM nie może być bezokolicznik czasownika.

Słowo „**CZY**” w pytaniach nie istnieje. Słowo „**czy**” istnieje tylko jako spójnik zdania złożonego.

Drugim wyrazem zaraz po orzeczeniu musi być tzw. **PODMIOT**. **PODMIOTEM** może być: zaimek osobowy ale tylko w mianowniku liczby pojedynczej lub mnogiej, **PODMIOTEM** może być rzeczownik w mianowniku liczby pojedynczej lub mnogiej, **PODMIOTEM** może być też przymiotnik z rzeczownikiem, **PODMIOTEM** może być także przymiotnik dzierżawczy wraz z rzeczownikiem, **PODMIOTEM** może być też zaimek nieosobowy albo imię lub nazwisko jakiejś osoby albo nazwa własna miasta, państwa lub rzeki itd.

KOLEJNA WAŻNA RZECZ!!!

PODMIOTEM nie może być zaimek osobowy w celowniku ani w bierniku!!

ZAIMEK OSOBOWY W CELOWNIKU ANI ZAIMEK OSOBOWY W BIERNIKU nie może być na początku zdania!!

TO znaczy, że od słów:

mi, ci, tobie, jemu, jej, nam, wam, im, panu, pani, panom, paniom,

państwu, mnie, cię, ciebie, go, ją, nią, nas, was, ich, pana, panią, panów, państwa **NIE WOLNO ZACZYNAĆ ŻADNEGO ZDANIA!!**

ZDANIE MOŻNA ZACZAĆ OD SŁÓW:

ja, ty, on, ona, ono, my, wy, oni, one, panowie, panie, pan, pani, państwo.

MOŻNA TEŻ ZACZAĆ ZDANIE OD WYRAŻEŃ:

do mnie, przy tobie, naokoło niego, obok niej, w nim, u was, dla nas, naprzeciwko nich, przez pana, na panią, pod państwem, **TO ZNACZY OD PRZYIMKA Z ZAIMKIEM OSOBOWYM W CELOWNIKU LUB OD PRZYIMKA Z ZAIMKIEM OSOBOWYM W BIERNIKU!!**

Na przykład:

Wyrażenie „do mnie” to jest połączenie przyimka „do” z zaimkiem osobowym w bierniku czyli słowem „mnie”. I od takiego wyrażenia można zacząć zdanie. Na przykład:

Do mnie przychodzi dziś kolega.
Zu mir kommt heute Freund.

Ale zdanie:

Mnie ktoś odwiedza.

Nie wolno nam tłumaczyć tak, by słowo „mnie” było pierwszym słowem w zdaniu. A więc nie wolno powiedzieć tak:

Mich jemand besucht.

PAMIĘTAJMY!!

Jeżeli przed zaimkiem osobowym w celowniku lub przed zaimkiem osobowym w bierniku nie stoi żaden przyimek, to takiego zaimka nie może być na początku zdania!!

Każdym następnym wyrazem w zdaniu pytającym ogólnym może być już cokolwiek.

Odpowiedzią na zadane pytanie ogólne mogą być słowa: TAK albo NIE albo NIE WIEM.

2. **ZDANIE PYTAJĄCE SZCZEGÓŁOWE**: zaczyna się zawsze od **ZAIMKA PYTAJĄCEGO**. Zaimkiem pytającym mogą być słowa: kto, co, ile, za ile, kiedy, gdzie, po co, jak, jaka, dokąd, skąd, któredy, dlaczego, jak często, z jakiego powodu, ile lat, komu, kogo, czyj, o kim, z kim, która godzina, o której godzinie, w którym roku, po której stronie itp.

Drugim wyrazem zaraz po zaimku pytającym musi być tzw. **ORZECZENIE**.

Trzecim wyrazem zaraz po **ORZECZENIU** może być **PODMIOT**. A za nim już cokolwiek.

Odpowiedzią na zadane pytanie szczegółowe może być jeden lub kilka wyrazów, a więc: jakaś godzina lub data albo przysłówki czasu, jakaś nazwa geograficzna albo przysłówki miejsca, imię lub nazwisko albo przysłówki sposobu, jakikolwiek liczebnik, jakikolwiek rzeczownik w każdym przypadku deklinacji liczby pojedynczej lub mnogiej, przyimek z rzeczownikiem, przyimek z zaimkiem osobowym w celowniku lub bierniku, lub sam zaimek osobowy w każdym przypadku deklinacji liczby pojedynczej lub mnogiej.

I teraz przykłady:

Chcemy przetłumaczyć takie oto zdanie pytające ogólne:

„Czy przynieść ci śniadanie do łóżka?”

Słowa „Czy” nie tłumaczymy, bo nie może go być w zdaniu w ogóle!

Słowo „przynieść” jest wprawdzie czasownikiem **ale w bezokoliczniku** i dlatego **nie może być orzeczeniem**. Więc od słowa „przynieść” **też nie wolno** zacząć zdania.

Słowo „ci” będzie **trzecim wyrazem** w zdaniu. Słowo „śniadanie” czwartym. Słowo „do” piątym, słowo „łóżka” szóstym, słowo „przynieść” siódmym a na końcu znak zapytania czyli „?”.

Otrzymujemy zatem taką kolejność:

„_____ _____ ci śniadanie do łóżka przynieść?”

Skoro wyczerpaliśmy już wszystkie słowa, a dwa pierwsze wykluczyliśmy, to w takim razie jakie słowo **musi być** nad **pierwszą** kreską a jakie nad **drugą** kreską???

Rozwiązanie tej zagadki jest proste. Wystarczy trochę pomyśleć.

Pamiętajmy, że **PODMIOT I ORZECZENIE MUSI BYĆ !**
W języku niemieckim **nie ma zdań bezpodmiotowych ani bezorzeczeniowych**.

To, że czegoś nie widzimy lub nie słyszymy, nie oznacza, że tego czegoś nie ma. Tu **jest podmiot i orzeczenie też**, mimo że ich nie wypowiadamy.

Jest tu tak zwany **podmiot domyślny „ja”** i **orzeczenie domyślne „mam”** lub **„powinnam/powinieniem”** albo **podmiot domyślny „my”** i **orzeczenie domyślne „mamy”** lub **„powinniśmy”**.

Skoro od orzeczenia zaczynamy każde zdanie pytające ogólne, a podmiot musi być zaraz za nim, to otrzymujemy zdanie:

„Mam ja ci śniadanie do łóżka przynieść?”

lub

„Mamy my ci śniadanie do łóżka przynieść?”

lub

„Powinnam/powiniennem ja ci śniadanie do łóżka przynieść?”

lub

„Powinniśmy my ci śniadanie do łóżka przynieść?”

A teraz po niemiecku:

„Soll ich dir Frühstück zum Bett bringen?”

Lub

„Sollen wir dir Frühstück zum Bett bringen?”

I CAŁA FILOZOFIA!

Teraz mamy do przetłumaczenia takie oto zdanie pytające szczegółowe:

„Po której stronie ulicy stoi bank?”

Wyrażenie „Po której stronie ulicy” jest zaimkiem pytającym. I to wyrażenie musi być na początku zdania.

Po nim musi być orzeczenie „stoi”. A po nim podmiot „bank”.

Ten przykład jest prosty. Wszystkie wyrazy będą w tej samej kolejności co w języku polskim. A więc po niemiecku:

„Auf welcher Seite Strasse steht/ist Bank?”

A teraz takie zdanie też pytające i też szczegółowe:

„Którędy można dojechać do miasta?”

Słowo „Którędy” jest zaimkiem pytającym i musi być na początku zdania. Po niemiecku składa się on z dwóch wyrazów.

Dalej mamy dwa czasowniki ale tylko jeden z nich jest orzeczeniem. Z definicji orzeczenia wynika, że musi to być słowo „można”, bo jest to czasownik odmieniony przez konkretną osobę podmiotu.

Zaraz za orzeczeniem musi być podmiot. Ale to nie jest słowo „miasto”, bo „miasto” jest dopełnieniem.

Zadajemy sobie pytanie: „skoro można, to kto może?”.

Nie wiadomo kto może. Może ja mogę, a może ktoś inny może.

Nie wiadomo też czy ta osoba jest jedna czy jest ich więcej i nie wiadomo też jakiej płci jest ta osoba. A skoro nie wiadomo, to to oznacza, że mamy tu do czynienia z tak zwanym podmiotem nieosobowym, a konkretnie zaimkiem nieosobowym.

Dalej mamy czasownik w bezokoliczniku „dojechać”. On musi być na końcu zdania.

Dalej mamy przyimek „do” a następnie rzeczownik „miasta”.

I otrzymujemy ciąg wyrazów:

„Którędy można _____ do miasta dojechać?”

Nad kreską musimy wstawić podmiot czyli zaimek nieosobowy.

Po niemiecku otrzymujemy:

„Welche Weg kann man zur Stadt kommen?”

Słowo „kann” jest orzeczeniem a słowo „man” jest zaimkiem nieosobowym i równocześnie nieosobowym podmiotem.

I CAŁA FILOZOFIA!

